

наведені види туризму, можна зробити висновок, що молодіжний туризм має багатовекторну спрямованість. В Україні, в даний час молодіжний туризм розвивається переважно стихійно, не організовано, більшість туристичних фірм не розробляє спеціалізованого туристичного продукту для цієї категорії споживачів, а програми розвитку молодіжного туризму реалізуються в недостатній мірі [3].

Список використаних джерел

1. Шандор, Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : підручник / Ф. Ф. Шандор, М. П. Кляп. - К. : Знання, 2013 р. с. 334.

2. Калачян К.С. Молодіжний туризм як один із видів рекреаційної діяльності України. Електронний ресурс. Режим доступу:[http://eprints.kname.edu.ua/48324/1/ilovepdf_com-156-157.pdf].

3. Сучасні тенденції розвитку молодіжного туризму// Електронний ресурс. Режим доступу:[http://mfknukim.mk.ua/images/konferentsii/turyzm_2014_1.pdf].

УДК 069(477.87)

Олійник В.В., Коцан В.
Мукачівський державний університет
м. Мукачево
Закарпатський музей народної архітектури та побуту
м. Ужгород
vikihorvat1982@gmail.com

ПИТАННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ТРАДИЦІЙНИХ РЕМЕСЕЛ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ ЗАСОБАМИ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ

(на прикладі Закарпатського музею народної архітектури та побуту)

Зауважимо, що не зважаючи на пошвавлення етнографічних студій та мистецьких розвідок, на Закарпатті, які види ремісництва та декоративно-прикладного мистецтва є призабутими та потребують більш детального вивчення, відродження та пропагування на широкий загал. У зв'язку в цим

також набувають актуальності питання «оживлення» експозицій та повернення автентичності свят і обрядів як невід'ємних складових традиційної культури поліетнічного Закарпаття.

Нині багате музейне зібрання нараховує понад 16 тисяч одиниць зберігання. З них – близько 4 тисяч пам'яток матеріальної культури, розташованих на території постійно діючої експозиції під відкритим небом, яка складає архітектурний ансамбль музейного села. Загалом у музеї експонується велика кількість цікавих для огляду взірців народних промислів, що популяризувалися з давніх часів на Закарпатті.

Багатство різноманітності форм гончарного посуду Закарпаття приваблює відвідувачів до експозиції інтер'єру кімнати хати з Іршавщини. Житло прикрашене орнаментованими тарілками, розвішаними по стінах. Вони приваблюють особливою виразністю і багатством візерунків. Г. Івашків, розглядаючи гончарне ремесло у своїй праці «Декор української народної кераміки XVI – першої половини XX століть», згадує про особливу композиційну побудову насичених орнаментами гончарних виробів Закарпаття [1, 125].

Увагу відвідувачів привертає також угорське та румунське житло, де розміщується чи не найбільша в музеї під відкритим небом колекція домотканих виробів. Зауважимо, що ткацтво, як і виготовлення народного одягу та вишивка, були найбільш поширеними та масовими ремеслами на Закарпатті. До кінця 30-х років XX ст. більшість потреб у тканинах селяни забезпечували собі домашнім виробництвом.

Не можемо оминати увагою і наймасштабнішу по кількості, розмаїттю барв, крою і технік вишивання експозицію народного одягу етносів Закарпаття, що змістовно представлена у всіх житлових об'єктах скансену. Дана виставка дає можливість глядачам заглибитися як і у загальноукраїнський контекст традиційної культури місцевого українського населення, так і у виразні етнографічно-територіальні та етнічні особливості в народній культурі угорського та румунського населення Закарпаття [2, с.153]. З давніх часів

народні майстри приділяли особливу увагу створенню буденного та святкового одягу, адже як відомо, за сорочкою і багатством її декорування населення Закарпаття часто визначало соціальний стан її власників.

На відміну від представлених вище і нині популярних народних ремесел Закарпаття, залишається актуальним питання збереження та відтворення призабутих: ковальства, архітектурної різьби та етно-меблярства, котрі ще потребують послідовного вивчення технології створення та автентичних оздоб. Зусиллями народних майстрів та наукових співробітників Закарпатського музею народної архітектури та побуту, проводиться розробка спеціалізованих освітніх програм для популяризації призабутих видів декоративно-прикладного мистецтва краю.

Відмітимо, що в даному музеї, як і в інших українських скансенах, [13, с. 2] активно запроваджується тенденція у рамках навчальних програм, творчих перфомансів та фестивалів, відтворення просто неба традиційних ремесел і видів діяльності, що характерні для української народної культури загалом та Карпатського регіону зокрема, до прикладу: писанкарство, призабуті техніки народної вишивки, роботу мірошника, ткача, коваля, гончара, тесляра, пасічника і багато інших. Відвідувачам музею пропонується спробувати свої сили під керівництвом фахівця. Кожен може відчувати себе у ролі ткалі вишивальниці, чи гончара.

Підкреслимо, що важлива властивість Закарпатського скансену – наявність видовищного елемента і широкі можливості неформального спілкування (під час організації квестів, обрядів, театралізованих вистав, виступів фольклорних колективів) – це зумовлено і розширенням форм міжнародного співробітництва та творчими зв'язками між Закарпатським музеєм народної архітектури та побуту і музеями Карпатського Євросережіону (м. Ніредьгаза – Угорщина, м. Сянок – Польща, м. Сату-Маре – Румунія). Беручи до уваги спільність обсягу дослідницьких зацікавлень, аналогічні методи роботи і наукові принципи в збереженні історико-культурної спадщини, укладаються двосторонні угоди, на основі яких спільними зусиллями

проводяться наукові конференції, семінари, фестивалі народного фольклору, виставки, вивчається міжнародний досвід музейної справи.

Підсумовуючи вищесказане зауважимо, що система культурно-просвітницької діяльності щодо збереження, відродження і популяризації цінностей традиційного ремісництва та художніх промислів є на Закарпатті складовою частиною сучасного процесу відродження загальнонаціональної культурної спадщини українського народу. Розглянувши нові форми спілкування з відвідувачами, котрі активно використовуються в Закарпатському музеї народної архітектури та побуту виявлено, що дані заходи мають педагогічну, та виховну функції, сприяють поживленню міжкультурної комунікації.

Список використаної літератури:

1. Івашків Г. Декор української народної кераміки XVI – першої половини XX століть / Галина Івашків. – Львів, 2007. – 253 с.
2. Коцан В. В. Методики і методи вивчення традиційного народного одягу українців Закарпаття / В. В. Коцан // Дослідження, збереження, відтворення та популяризація культурної спадщини : зб. наук. ст. – Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2015. – С. 153–167.
3. Маковський С. К. Народное искусство Подкарпатской Руси/ Сергей Костантинович Маковский/ /Вчені Росії про Закарпаття. – Ужгород.: «Гражда», 2009. – С. 397.
4. Мегела М. І. Проблеми фондозбереження в Закарпатському музеї народної архітектури та побуту / М. І. Мегела // Дослідження, збереження, відтворення та популяризація культурної спадщини : зб. наук. ст. – Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2015. – С. 99–106
5. Маркіна Ю. М. Скансени – інноваційні об'єкти музейного туризму [Електронний ресурс] // Ю. М. Маркіна: сайт геолого-географічного факультету Дніпропетровського Національного університету імені Олеся Гончара. Режим доступу: <http://www.ggf-dnu.org.ua>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>